

Fremsat den 3. oktober 2019 af miljøministeren (Lea Wermelin)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v.

(Obligatorisk kommunal vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og pligt til indberetning m.v.)

§ 1

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 118 af 22. februar 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 13 d indsættes:

»§ 13 e. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og indberette til Miljø- og Fødevareministeriet om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder udpeget i regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen, og

hvilke oplysninger der skal indberettes, herunder oplysninger om beskyttelsesindsatser, som er iværksat eller planlagt. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om tidsfrister for vurderingen og indberetningen, og om at indberetningen skal ske i et bestemt format, herunder at indberetningen skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevareministeriet.«

2. I § 53, stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Danmark har noget af det bedste drikkevand i verden, og danskerne skal kunne stole på, at der kommer rent drikkevand ud af deres haner. Næsten alle steder i Danmark kan man indvinde grundvand, der er så rent, at det kan bruges som drikkevand efter en simpel vandbehandling. Dansk grundvandspolitik bygger på at beskytte grundvand mod forurening i stedet for at rense det. Der er imidlertid flere steder fundet pesticider i grundvand i Danmark, som kan forurene drikkevandet.

I nærområdet omkring de boringer, hvor vi henter vores drikkevand (de såkaldte boringsnære beskyttelsesområder, herefter BNBO), er der en særlig risiko for forurening med pesticider. Der er derfor et særligt behov for en obligatorisk kommunal vurdering af BNBO.

Lovforslaget foreslår derfor, at miljøministeren i lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 118 af 22. februar 2018, herefter vandforsyningsloven, bemyndiges til at fastsætte regler, der forpligter kommunerne til at vurdere og indberette oplysninger om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider i BNBO.

Indberetningerne skal tilvejebringe et grundlag for årlige opgørelser og en endelig evaluering af den kommunale beskyttelsesindsats i BNBO. Lovforslaget indeholder endvidere bemyndigelse for miljøministeren til at fastsætte nærmere regler, om hvilke forhold der skal indgå i kommunernes vurdering, og hvilke oplysninger der skal indberettes til Miljø- og Fødevarerministeriet, herunder oplysninger om beskyttelsesindsatser, som er iværksat eller planlagt i BNBO. Beskyttelsesindsatserne sker ud fra eksisterende hjemler i blandt andet vandforsyningsloven og lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 2. juli 2019, herefter miljøbeskyttelsesloven.

Med den foreslåede bemyndigelse kan ministeren også fastsætte tidsfrister for vurderingen og for kommunernes indberetning.

Herudover indeholder lovforslaget hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at indberetning om kommunernes vurdering, herunder oplysninger om iværksatte og planlagte beskyttelsesindsatser, skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevarerministeriet.

Endelig korrigerer lovforslaget en ukorrekt henvisning i vandforsyningslovens § 53, stk. 5.

1.1. Tillægsaftale til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021

Lovforslaget er en del af udmøntningen af tillægsaftalen til aftale om pesticidstrategi 2017-2021, der den 11. januar 2019 blev indgået mellem Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Aftaleparterne er enige om at nedbringe risikoen for forurening af grundvand fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider i BNBO. På den baggrund ønsker aftaleparterne, at kommunerne frem til og med 2022 skal pålægges at gennemgå alle BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervmæssige formål med henblik på at vurdere behovet for beskyttelse gennem yderligere indsatser.

Det er aftaleparternes ønske, at kommunerne i så vidt omfang som muligt skal afsøge muligheden for at lave frivillige aftaler med lodsejerne. Tillægsaftalen fremhæver, at de eksisterende regler giver mulighed for at give påbud eller forbud for at undgå forurening af grundvand eller at pålægge en lodsejer andre rådighedsindskrænkninger, som er nødvendige for at beskytte drikkevandet mod forurening med pesticider.

Aftaleparterne vil hvert år modtage en opgørelse med henblik på at følge fremdriften for indsatsen. I den sammenhæng vil aftaleparterne vurdere om kommunernes indsats er tilstrækkelig. I 2022 vil Miljø- og Fødevarerministeriet gennemføre en endelig evaluering af den kommunale indsats, hvor Miljø- og Fødevarerministeriet vil opgøre, hvor mange BNBO, der er blevet gennemgået, og hvilke nye beskyttelsesinitiativer, der er iværksat. Det angives i aftaleteksten, at for de BNBO, hvor kommunerne har besluttet, at der ikke skal foretages en yderligere indsats, vil Miljø- og Fødevarerministeriet foretage en vurdering af, om indsatsen er i overensstemmelse med en skærpet vejledning om BNBO, herunder om der fortsat er BNBO med risiko for forurening af grundvand.

Såfremt kommunerne ikke er kommet i mål med beskyttelsen mod forurening af grundvand i BNBO, er aftaleparterne enige om at gennemføre et generelt forbud mod sprøjtning i BNBO.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Obligatorisk kommunal vurdering af BNBO og pligt til indberetning

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Vurdering og indsatsplanlægning

Med hjemmel i vandforsyningslovens § 11 a, stk. 1, nr. 5 og 6, udpeger miljøministeren henholdsvis indsatsområder og BNBO til boringer, der indvinder grundvand til almene vandforsyninger.

BNBO er aktuelt udpeget i bekendtgørelse nr. 1420 af 28. november 2018 om udpegnings af drikkevandsressourcer. Der er udpeget omkring 4.869 BNBO med et areal på i alt 20.313 hektar. Omkring 2.860 af dem er beliggende på arealer, hvor der er erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. Ca. en tredjedel af BNBO-arealerne er omfattet af en indsatsplan. Det mindste BNBO har et areal på 0,011 hektar, og det største er på 547,16 hektar. Et BNBO udgør typisk ca. 2,5 hektar.

Omkring alle indvindingsboringer til almene vandforsyningsanlæg er der i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 21 b udlagt en 25 meters beskyttelseszone, svarende til ca. 0,2 hektar, hvor der er obligatorisk pesticid-, gødsknings- og dyrkningsforbud til erhvervsmæssige og offentlige formål. Inden for et BNBO, der er udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, må der endvidere ikke efter miljøbeskyttelseslovens § 21 c, stk. 1, til erhvervsmæssige og offentlige formål etableres nye vaskepladser eller ske opblanding af pesticider, påfyldning af pesticider på pesticidsprøjter eller udvendig vask af pesticidsprøjter, traktorer og andet materiel, der har været anvendt til udbringning af pesticider.

Kommunerne er efter vandforsyningslovens § 13, stk. 1, forpligtede til at udarbejde indsatsplaner i udpegede indsatsområder. Indsatsplanen skal udarbejdes på baggrund af en nærmere kortlægning af arealanvendelsen, forureningstrusler, og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer. Indsatsplanen skal indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse samt retningslinjer og tidsplan for myndighedernes indsats til opnåelse af denne beskyttelse. En indsatsplan kan rumme indsats i forhold til forurening med pesticider men også indsats i forhold til andre forureningskilder.

En kommunalbestyrelse eller en almen vandforsyning kan for at gennemføre kommunens indsatsplaner, jf. vandforsyningslovens §§ 13 og 13 a, indgå aftaler med ejeren af eller indehaveren af andre rettigheder over en ejendom i henhold til vandforsyningslovens § 13 d. Aftaler kan indgås om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen eller salg af hele eller dele af ejendommen til kommunen eller den almene vandforsyning inden for landbrugslovens rammer.

Indsatsplanen binder ikke i sig selv almene vandforsyninger, borgere og virksomheder i kommunen. Hvis et BNBO er omfattet af en indsatsplan, medfører det således ikke i sig selv retsvirkninger over for lodsejere i de enkelte områder. Lodsejer bliver først forpligtet, når kommunalbestyrelsen meddeler rådighedsindskrænkninger i form af et påbud eller forbud, eller kommunalbestyrelsen eller en almen vandforsyning indgår en aftale om rådighedsindskrænkninger.

Beskyttelse af et BNBO kan være en del af en indsatsplan, men en indsatsplan er ikke en forudsætning for at gennemføre rådighedsindskrænkninger eller indgå frivillige aftaler i BNBO. I de tilfælde, hvor et BNBO er omfattet af en ind-

satsplan, og hvor det ikke har været muligt at indgå en frivillig aftale på rimelige vilkår efter vandforsyningslovens § 13 d kan kommunalbestyrelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a mod fuld erstatning pålægge ejeren af en ejendom i området de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat og pesticider.

I medfør af miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering af forureningsfaren meddele påbud eller forbud om anvendelsen af f.eks. pesticider for undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand. Bestemmelsen kan anvendes uafhængigt af, om området er omfattet af en indsatsplan eller ej.

Miljøstyrelsen udstedte i juli 2019 vejledning nr. 39 med titlen: "Vejledning om vurdering af indsats rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)", som supplerer den eksisterende BNBO-vejledning nr. 2 fra 2007 og efterfølgende præciseringer. Den nye vejledning indeholder en faglig vurdering i forhold til pesticider i BNBO og gennemgår en række parametre, som er relevante at lade indgå i kommunernes risikovurdering, eksempler på beskyttelsesindsatser samt forslag til hvorledes disse beskyttelsesindsatser kan gennemføres i praksis. Vejledningen indeholder desuden eksempler på erstatningstakster og eksempler på opgørelse af markedsværdi samt forholdet til landbrugsstøtte.

2.1.1.2. Regler om indberetning

Bekendtgørelse nr. 912 af 27. juni 2016 om indsatsplaner, udstedt i medfør af vandforsyningsloven, indeholder i § 8 en pligt for kommunalbestyrelsen til at underrette Naturerhvervsstyrelsen (nu Landbrugsstyrelsen) om aftaler, som er indgået efter vandforsyningslovens § 13 d, som kommunalbestyrelsen eller en almen vandforsyning har indgået for at gennemføre en indsatsplan vedtaget efter vandforsyningslovens § 13 eller § 13 a. Bestemmelsen vurderes imidlertid ikke, at have en tilstrækkelig hjemmel. Det er derfor hensigten, at bestemmelsen ophæves ved førstkommande lejlighed og erstattes af regler i lovgivningen.

Vandforsyningsloven indeholder i dag ikke en generel bestemmelse, der giver hjemmel til, at indberetning fra kommuner til Miljø- og Fødevarerministeriet skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer. Vandforsyningsloven rummer alene hjemler, der retter sig mod afgrænsende anvendelsesområder, f.eks. § 24 d som indeholder en hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at indberetning til databasen for grundvands-, drikkevands-, råstof-, miljø- og geotekniske data, (Jupiterdatabasen) skal ske i et særligt format, herunder at indberetning skal ske elektronisk, og om andre tekniske krav og dispensation fra disse. Ligeledes indeholder § 69 bestemmelse om, at ministeren kan fastsætte regler om, at den der erhvervsmæssigt udfører en grundvandsundersøgelse skal indberette data opsamlet på elektro-

nisk form, herunder regler om form og frister for indberetningen.

2.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med henblik på at gennemføre aftaledelen om reduceret risiko for nedslivning af pesticider i BNBO i den politiske tillægsaftale til Aftale om Pesticidstrategi, jf. afsnit 1.1., foreslås der med forslaget til en ny § 13 e i vandforsyningsloven, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler, som forpligter kommunerne til at vurdere og indberette oplysninger til Miljø- og Fødevareministeriet om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervmæssig brug af pesticider i BNBO udpeget i regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, i vandforsyningsloven.

Vandforsyningsloven indeholder i dag ikke hjemmel til at pålægge kommunerne at vurdere risikoen for fare for forurening af BNBO udpeget efter regler udstedt i medfør af vandforsyningslovens § 11 a, stk. 1, nr. 6, hvor der er erhvervmæssig brug af pesticider. Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, som afgrænser kommunernes pligt til at vurdere behovet for beskyttelsesindsatser inden for BNBO til at omfatte BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervmæssige formål.

Der er aktuelt udpeget omkring 4.869 BNBO i bekendtgørelse nr. 1420 af 28. november 2018 om udpegning af drikkevandsressourcer. Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at omkring 2.860 af dem er beliggende på arealer, hvor der er erhvervmæssig brug af pesticider. Det vurderes endvidere, at der er omkring 9.500 ha. BNBO på landbrugsjord, hvoraf omkring 2.300 ha. er arealer med BNBO, som har en størrelse på mindre end 2 ha. For så vidt angår erhvervmæssig anvendelse af pesticider på øvrige arealer end landbrugsjord er der f.eks. identificeret 13 golfbaner og op imod 16 væksthushavener med arealer inden for BNBO. Herudover vurderes f.eks. et antal planteskoler og hoteller at have erhvervmæssig anvendelse af pesticider inden for et BNBO. Bekendtgørelsen om udpegning af drikkevandsressourcer vil løbende blive revideret, blandt andet som følge af etablering af nye boringer og meddelelse af indvindings-tilladelser til eksisterende boringer. Dette vil betyde, at antallet af udpegede BNBO fremadrettet vil kunne ændre sig.

Til brug for kommunernes vurdering af behovet for yderligere indsatser i BNBO har Miljøstyrelsen i juli 2019 udstedt en vejledning, som supplerer den eksisterende BNBO-vejledning Nr. 2 fra 2007 og efterfølgende præciseringer. Denne "Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)" indeholder en faglig vurdering i forhold til pesticider i BNBO og gennemgår en række parametre, som er relevante at lade indgå i kommunernes risikovurdering. Disse inkluderer blandt andet arealanvendelse og forureningskilder, tykkelse af lerlag, fund af pesticider eller an-

dre miljøfremmende stoffer, hvorvidt der er alternativer til nuværende indvinding, eksempler på indsatser samt forslag til hvorledes indsatser kan gennemføres i praksis. Vejledningen indeholder desuden eksempler på erstatningstakster og eksempler på opgørelse af markedsværdi samt forholdet til landbrugsstøtte. Herudover suppleres vejledningen af paradigmer for kommunernes vurdering samt beskyttelsesindsats og eksempler på erstatningstakster vedr. beskyttelsesindsatserne.

Forslaget om at forpligte kommunerne til at vurdere BNBO forventes at styrke beskyttelsen af grundvand, og vejledningen vil kunne bidrage hertil, idet den indeholder faglig viden og forslag til hvilke faglige elementer, som kommunerne særligt kan lægge vægt på i deres vurderinger.

Det foreslås endvidere, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om kommunens vurdering af behovet for indsatser, herunder oplysninger om beskyttelsesindsatser, der er planlagte eller iværksatte. Indberetningen skal ske med henblik på evaluering af kommunernes indsats og orientering om status til aftaleparterne bag tillægsaftalen til pesticidstrategien. Relevante indsatser vil kunne være indgåelse af frivillige aftaler og påbud eller forbud om rådighedsindskrænkninger efter miljøbeskyttelseslovens §§ 24 eller 26 a, og andre indsatser, som har betydning for beskyttelse af grundvand i BNBO, f.eks. beslutning om flytning af boringer, nedlæggelse af vaskepladser og omlægning til økologi eller skovrejsning.

For arealer, som kommunen har vurderet men valgt ikke at iværksætte nye beskyttelsesindsatser for, er det hensigten at fastsætte regler, som forpligter kommunen til at oplyse om årsagen til dette, og om hvorvidt de indberetningspligtige vurderingsparametre, som vil blive fastsat i bekendtgørelsen, er indgået i vurderingen. Det er hensigten, at parametrene vil relatere sig til eksisterende beskyttelsesindsatser, forsyningsstrukturen, arealanvendelse og forureningskilder, geologi, grundvandsdannelse og grundvandskemi, herunder blandt andet om der er konstateret fund af pesticider (tilladte, regulerede, forbudte), samt andre forhold, som kommunen vurderer, er relevante. Der kan blive fastsat parametre om andre forhold i bekendtgørelsen, end de, der er angivet her.

Det foreslås ydermere, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om tidsfrister for kommunalbestyrelsens vurdering og indberetningen, og at indberetningen skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer, herunder i et særligt format eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevareministeriet. Det bemærkes, at det forventes, at kompetencen til at modtage oplysningerne vil blive delegeret til Miljøstyrelsen.

Kommunerne vil have mulighed for løbende at indberette oplysninger. Det er hensigten, at kommunerne vil skulle indberette oplysningerne til Danmarks Arealinformation (DAI). DAI er et IT-system, som er en del af Danmarks Miljøport-

al. Det er hensigten, at kommunerne for de BNBO, hvor det er besluttet, at der ikke skal iværksættes nye beskyttelsesindsatser skal foretage en underretning til Miljøstyrelsen via en skabelon på styrelsens hjemmeside.

Det bemærkes i øvrigt, at Miljø- og Fødevarerministeriet i overensstemmelse med tillægsaftalen til pesticidstrategien på baggrund af kommunernes indberetninger vil udarbejde årlige opgørelser af den kommunale indsats for beskyttelse af BNBO mod pesticider. Det er hensigten, at Miljø- og Fødevarerministeriet i slutningen af 2022 udarbejder en endelig evaluering af kommunernes gennemgang af BNBO og beskyttelsesindsats. Det er forventningen, at udarbejdelsen af de årlige opgørelser og den endelige evaluering vil blive henlagt til Miljøstyrelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriet vil i de årlige opgørelser og i evalueringen opgøre, hvor mange BNBO der er blevet gennemgået, og om der er iværksat eller planlagt nye beskyttelsesindsatser, og hvilke beskyttelsesindsatser, der er tale om. For de BNBO, hvor kommunerne har besluttet, at der ikke skal foretages en yderligere indsats, vil Miljø- og Fødevarerministeriet foretage en vurdering af, om der fortsat er BNBO med risiko for forurening af grundvandet, og om den enkelte kommune i sin vurdering har medtaget de parametre, som bekendtgørelsen, der bliver udstedt i medfør af denne lov, vil fastsætte. Herudover vil Miljø- og Fødevarerministeriet vurdere om kommunerne har henholdt sig til de faglige kriterier, som er beskrevet i ”Vejledning om vurdering af indsats rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)”, som Miljøstyrelsen udstedte i juli 2019. Opgaverne forventes henlagt til Miljøstyrelsen.

2.2. Konsekvensændring i vandforsyningslovens regler om passagebidrag

2.2.1. Gældende ret

Vandforsyningslovens § 53, stk. 5, fastsætter nærmere regler om adgangen til at pålægge bidrag efter stk. 3, herunder om at grundejerne under nærmere betingelser kan opnå midlertidig fritagelse for betaling af bidrag.

I 2016 blev det daværende § 53, stk. 1, erstattet af nye stykker: stk. 1 og 2. Stk. 2-6 blev herefter stk. 3-7. Ved en fejl blev henvisningen til stk. 3 i § 53, stk. 5 ikke konsekvensrettet.

2.2.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med henblik på, at have en korrekt henvisning foreslås det at ændre henvisningen i § 53, stk. 5, fra stk. 3 til stk. 4. § 53, stk. 5, vedrører bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om de såkaldte passagebidrag, som er omhandlet i § 53, stk. 4.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes at indebære administrative omkostninger for kommunerne i perioden 2019-2022. Omkostningerne er en afspejling af kommunernes merudgifter til gennemgang og risikoanalyse af BNBO og indrapportering i perioden 2020-2022. KL har vurderet de samlede meromkostninger til 41,1 mio. kr. i perioden. DUT-kompensation til kommunerne aftales i lov- og cirkulæreprogram 19/20.

Lovforslaget vil medføre, at Miljøstyrelsen udarbejder et digitalt værktøj til brug for kommunernes indberetning. Der er fra Miljøstyrelsen afsat 0,1 mio. kr. til it-værktøjet i 2020 og 0,1 mio. kr. til drift af det i 2021. Kommunerne vil skulle indberette oplysningerne til Danmarks Arealinformation (DAI) eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevarerministeriet. DAI er et IT-system, som er en del af Danmarks Miljøportal, der er en platform til opsamling og opbevaring af natur- og miljødata. Miljøportalen er et fællesoffentligt partnerskab mellem Miljøstyrelsen, KL og regionerne. Det er hensigten, at kommunerne for de BNBO, hvor det er besluttet, at der ikke skal iværksættes nye beskyttelsesindsatser, skal foretage en underretning til Miljøstyrelsen via en skabelon på styrelsens hjemmeside.

Der er afsat midler til ét årsværk pr. år i tre år inden for Miljø- og Fødevarerministeriets egen ramme til evaluering af indsatsen. Derudover er der afsat 500.000 kr. inden for Miljø- og Fødevarerministeriets egen ramme til udvikling af paradigmer for frivillige aftaler i BNBO i 2019. Øvrige administrative omkostninger på Miljø- og Fødevarerministeriets område afholdes inden for Miljø- og Fødevarerministeriets egen ramme.

3.1. Lovforslagets overholdelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslaget vurderes at være relevant for 4 ud af 7 principper for digitaliseringsklar lovgivning.

I overensstemmelse med princip 2 vurderes det, at lovforslaget understøtter digital kommunikation, idet miljøministeren bemyndiges til at stille krav om, at kommunerne indberetter status på gennemgangen af BNBO ved brug af en digital løsning udviklet til formålet.

I overensstemmelse med princip 3 vurderes det, at lovforslaget understøtter brugen af objektive kriterier i administrationen af lovgivningen. Dette udtrykker sig ved, at de digitale indberetninger vedrørende status på gennemgang og supplerende beskyttelsesindsatser vil blive struktureret ved brug af objektive kriterier. Fordelen ved at strukturere indberetningerne ved brug af objektive kriterier er, at det er muligt at foretage maskinel afgrænsning af den relevante delmængde af indberetninger, som kræver manuel efterbehandling med henblik på udarbejdelse af evalueringen.

I overensstemmelse med princip 4 vurderes det, at lovforslaget understøtter sammenhæng på tværs ved genbrug af begreber og data, idet lovforslaget tager udgangspunkt i en defineret metode til definition af de omfattede BNBO i IT-systemet.

I overensstemmelse med princip 6 vurderes det, at lovforslaget understøtter genbrug af offentlig infrastruktur idet, at Miljø- og Fødevareministeriet vil benytte den eksisterende portal for udveksling af data på miljøområdet og udvide den til også at understøtte den ønskede indberetning af status på kommunernes gennemgang af BNBO.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervs-livet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, da lovforslaget retter sig mod kommunerne.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes at indebære omkostninger i kommunerne i perioden 2019-2022. Omkostningerne er en afspejling af kommunernes merudgifter til gennemgang og risikoanalyse af BNBO og indrapportering i perioden 2020-2022. Finansiering af kommunernes merudgifter er forudsat finansieret af DUT. DUT-kompensation til kommunerne aftales i lov- og cirkulæreprogram 19/20. Lovforslaget vil afføde, at Miljøstyrelsen udarbejder et digitalt værktøj til brug for kommunernes indberetning. Der er fra Miljøstyrelsen afsat 0,1 mio. kr. til it-værktøjet i 2020 og 0,1 mio. kr. til drift af det i 2021. Der er afsat midler til et årsværk pr. år i tre år inden for Miljø- og Fødevareministeriets egen ramme til evaluering af indsatsen. Derudover er der afsat 500.000 kr. inden for Miljø- og Fødevareministeriets egen ramme til indkøb af paradigmer for frivillige aftaler i BNBO i 2019. Øvrige administrative omkostninger på MFVM's område afholdes inden for MFVM's egen ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes at indebære administrative konsekvenser for staten til udvikling af IT-system og behandling af data samt udarbejdelse af årlige opgørelser og evaluering. Lovforslaget skønnes at indebære administrative konsekvenser for kommunerne i perioden 2019-2022. Beløbet vil være en afspejling af

Lovforslaget vurderes ikke at medføre miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 12. juli 2019 til den 22. august 2019 været i høring på høringsportalen.

Lovforslaget har været i direkte høring hos Bæredygtigt Landbrug, Dansk Skovforening, Danske Juletræer og Grønt, Danske Vandløb, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DTU, Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD), GEUS - Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser, Skovdyrkerforeningerne, Skov og Landskab og Økologisk Landsforening fra 22. august 2019 til den 27. august 2019.

		kommunernes merudgifter til gennemgang og risikoanalyse af BNBO og indrapportering i perioden 2020-2022.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den gældende vandforsyningslov indeholder ikke hjemmel til at pålægge kommunerne en pligt til at vurdere behovet for indsatser til beskyttelse af drikkevandsinteresser i BNBO mod forurening fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider. Vandforsyningsloven indeholder heller ikke en hjemmel til at pålægge kommunerne at indberette oplysninger om en sådan vurdering, herunder oplysninger om iværksatte eller planlagte indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider i BNBO. Bekendtgørelse nr. 912 af 27. juni 2016 om indsatsplaner indeholder i § 8 en pligt for kommunalbestyrelsen til at underrette NaturErhvervsstyrelsen (nu Landbrugsstyrelsen) om aftaler, som er indgået efter vandforsyningslovens § 13 d. Bestemmelsen vurderes imidlertid ikke at have en tilstrækkelig hjemmel.

Der er eksisterende regler i miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven, som kommunerne kan anvende til at iværksætte indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening. Det kan f.eks. være påbud og forbud i forhold til brug af pesticider, aftaler om rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, som har effekt i forhold til at beskytte grundvand i BNBO mod forurening fra erhvervmæssig brug af pesti-

der. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 1.1. og 2.1.1.

Miljøstyrelsen udstedte i juli 2019 ”Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)”. Den vurdering, som kommunerne skal foretage, skal tage udgangspunkt i en individuel faglig vurdering af, hvornår der er risiko for fare for forurening af grundvand fra erhvervmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder. Vejledningen vil kunne bidrage hertil, idet den indeholder faglig viden og forslag til, hvilke faglige elementer, som kommunerne særligt kan lægge vægt på i deres vurderinger.

BNBO udpeges i bekendtgørelse nr. 142 af 28. november 2018 om udpegning af drikkevandsressourcer, som er udstedt i medfør af bl.a. § 11 a, stk. 1, nr. 6.

Det foreslås på den baggrund at indføre en hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og indberette til Miljø- og Fødevarerministeriet om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6. Det foreslås desuden, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen, og hvilke oplysninger der skal indberettes, herunder oplysninger om beskyttelsesindsatser, som er iværksat eller planlagt. Miljøministeren bemyndiges desuden til at fastsætte regler om tidsfrister for vurderingen og indberetningen, og om at indberetningen skal ske i et be-

stemt format, herunder at indberetningen til Miljø- og Fødevareministeriet skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer eller ved anden digital underretning.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, som nærmere afgrænser kommunernes pligt til at vurdere behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, og som er beliggende på landbrugsjord og på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål.

Ved erhvervsmæssig anvendelse forstås brug af pesticider af en professionel bruger, dvs. enhver person, der anvender pesticider i forbindelse med sine erhvervsmæssige aktiviteter, herunder sprøjteførere, teknikere, arbejdsgivere og selvstændige i både landbrugssektoren og andre sektorer. Private hus- og haveejere berøres kun af lovforslaget i det omfang, der er erhvervsmæssig anvendelse af pesticider på deres ejendom. Det vil hovedsageligt være traditionelle jordbrugere, der bliver berørt af lovforslaget, dvs. erhvervsmæssig pesticidanvendelse tilknyttet konventionelt jordbrugsdrift (landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskoler, juletræsproduktion m.v.). Golfklubber, gartnerier, hoteller m.v. vil imidlertid også være omfattet, i det omfang de har et BNBO på deres ejendom.

Det er hensigten at fastsætte regler, som forpligter kommunerne til i deres vurdering af BNBO at vurdere både den nuværende og planlagte fremtidige anvendelse af pesticider. Kommunalbestyrelsen skal i den konkrete situation udøve et skøn over, hvor fjernliggende faren for forurening må være ved at afveje hensynet mellem vandboringens vigtighed og de geologiske forhold omkring vandboringen. Afhængig af blandt andet de nærmere geologiske forhold, og indvindingsmængder, kan selv en begrænset risiko for forurening begrunde et behov for iværksættelse af en beskyttelsesindsats. En sådan vurdering vil efter omstændighederne kunne baseres på et mere overordnet skøn, da det ikke med sikkerhed i alle tilfælde vil være muligt at foretage detaljerede tekniske beregninger og undersøgelser.

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at det ikke vil være alle BNBO, hvor der vil være behov for iværksættelse af indsatser til beskyttelse mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. Som eksempel vil arealer med vedvarende græs, arealer med braklægning i længere perioder, omlægning til natur eller vådområder samt økologisk dyrkede marker som udgangspunkt indgå i vurderingen, men disse driftsformer vil normalt ikke medføre en risiko for forurening af grundvand med pesticider. Behovet for en beskyttelsesindsats vil dog afhænge af kommunens konkrete vurdering.

For arealer, som kommunen har vurderet, men valgt ikke at iværksætte nye beskyttelsesindsatser for, vil bekendtgørelsen fastsætte en pligt til at oplyse om årsagen til dette, og om de indberetningspligtige vurderingsparametre, der vil blive fastsat i den bekendtgørelse, som udstedes i medfør af denne lov, er indgået i vurderingen. Det er hensigten, at pa-

rametrene vil relatere sig til eksisterende beskyttelsesindsatser, forsyningsstrukturen, arealanvendelse og forureningskilder, geologi, grundvandsdannelse og grundvandskemi, herunder blandt andet om der er konstateret fund af pesticider (tilladte, regulerede, forbudte), samt andre forhold, som, kommunen vurderer, er relevante. Der kan blive fastsat parametre om andre forhold i bekendtgørelsen, end dem, der er angivet her.

Det bemærkes i øvrigt, at indsatser udenfor BNBO i nogle tilfælde kan være relevante for beskyttelsen indenfor BNBO. Derfor vil kommunerne også få mulighed for at indrapportere indsatser uden for BNBO. Denne indberetning er frivillig. Kommunerne kan herudover indberette deres gældende indsatsplaner. Denne indberetning er frivillig, da gældende indsatsplaner ikke i alle tilfælde har betydning for kommunernes vurdering af, om der er behov for indsatser i BNBO.

Det foreslås endvidere, at miljøministeren kan fastsætte regler om tidsfrister for kommunalbestyrelsens vurdering og indberetning, og at indberetningen skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer, herunder i et særligt format eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevareministeriet.

Det er hensigten at pålægge kommunerne årligt at indberette nærmere fastsatte oplysninger, jf. ovenfor, inden en nærmere fastsat frist, men det forventes, at kommunerne også vil kunne foretage en løbende indberetning. Bekendtgørelsen vil indeholde en endelig frist for indberetningsforpligtelsen til brug for Miljø- og Fødevareministeriets udarbejdelse af endelige evaluering til aftalekredsen. Bemyndigelsen kan imidlertid også udnyttes til at fastsætte nye krav om, at kommunerne indberetter vurderinger og beskyttelsesindsatser, som ligger efter 2022.

Det er intentionen, at indberetning skal ske ved benyttelse af eksisterende IT-systemer eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevareministeriet. Det er forventningen, at oplysningerne vil skulle indberettes til Danmarks Arealinformation (DAI). DAI er en del af Danmarks Miljøportal, som er en IT-plattform til opsamling og opbevaring af natur- og miljødata. Miljøportalen er et fællesoffentligt partnerskab mellem Miljøstyrelsen, KL og regionerne. Det er hensigten, at kommunerne for de BNBO, hvor det er besluttet, at der ikke skal iværksættes nye beskyttelsesindsatser, skal foretage en underretning til Miljøstyrelsen via en skabelon på styrelsens hjemmeside.

Til nr. 2

I 2016 blev det daværende § 53, stk. 1, erstattet af nye stykker: stk. 1 og 2. Stk. 2-6 blev herefter stk. 3-7. Se § 2, nr. 48, i lov nr. 132 af 16. februar 2016 om ændring af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, lov om vandforsyning m.v., lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og forskellige andre love. Ved en fejl blev henvisningen til stk. 3 i § 53, stk. 5, ikke samtidig konsekvensrettet.

Det foreslås at rette en henvisning i § 53, stk. 5, fra stk. 3 til stk. 4. § 53, stk. 5, vedrører bemyndigelse til klima-

energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om de såkaldte passagebidrag, som er omhandlet i § 53, stk. 4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2020.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da vandforsyningsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. vandforsyningslovens § 90.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 118 af 22. februar 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 13 d indsættes:

»§ 13 e. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og indberette til Miljø- og Fødevareministeriet om behovet for indsatser til beskyttelse af nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare for forurening fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om, hvilke forhold der skal indgå i vurderingen, og hvilke oplysninger der skal indberettes, herunder oplysninger om beskyttelsesindsatser, som er iværksat eller planlagt. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om tidsfrister for vurderingen og indberetningen, og om at indberetningen skal ske i et bestemt format, herunder at indberetningen skal ske ved anvendelse af bestemte IT-systemer eller ved anden digital underretning til Miljø- og Fødevareministeriet.«

§ 53. ...

Stk. 2-4. ...

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at pålægge bidrag efter stk. 3, herunder om at grundejerne under nærmere betingelser kan opnå midlertidig fritagelse for betaling af bidrag.

2. I § 53, *stk. 5*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.